

A TENGERPART

NAPILAP

IV évfolyam.

FIUME, szerda, 1907. december 25.

292. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIA DEGLI OPERAI.

TELEFON 920. szám.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . . . 24 kor. Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hírdelések 6 hasábos példát sonja 40 fillér.

Karácsony.

Magyarországnak fekete karácsonya van, nemcsak azért, mert sikseit, bérceit nem fűdi a csillogó hó, hanem azért is, mert arra a karácsonyfára, amelyet hazaszeretete szentegyházában emelt, nincsenek rajta azok az ajándékok, amelyekért ebben az esztendőben küzdött. A karácsonyfa pusztá ágai tekintenek ránk, megdöbbenő némaságban hirdelve, hogy — gyöngék voltunk diszessé tenni az ünnepet! A gyertyák fénye a lelkiismeretünk örök sugarait jelképezi, amely eddig sem hagyta pihenni a kart, hanem buzdított; de most ebben a művelésben a vád egy vörös villanása is belecsap, hogy nemcsak a sors volt mostoha a magyarhoz, hanem a magyar is mostoha volt önmaga irányában.

Az országos bajok hullámveréseit Fiumében érezzük főképpen. A nemzet tengerének ezt a kiemelkedő szikláját érik a legerőteljesebb hullámcsapások. Tehát itt kell a magyarnak a legkitartóbbnak, a legerősebbnek lennie. Erejét, küzdelmét, államához, nemzetéhez, a nemzeti művelődéséhez való ragaszkodását az ország e tengerparti pontján kell leginkább fokoznia. Lehetséges, hogy a fiumei olaszság mentsvárát jelenti az „illir ábrándok“ itt való diadalmaskodásának, de a *magyarság* mindenekfelett hivatott arra, hogy állami integritásunk megvédjessék! Ugy az olasztságot sakkban tartó horvátság ellenében, valamint a horvátsággal farkasszemet néző olaszra való tekintettel.

Ebben a tekintetben a karácsony ünnep alkalmából sem akarunk engedékenyebbek lenni. Ez az ünnep a Megváltó, vagyis az Igazság feltámadásának az ünnepe. Ehhez a magasztos naphoz volnánk csak hűtlenek, ha magunkra öltetnők az álszenteskedés kifejezését és a valóságokat hirdető éles toll helyett a tömjénezőt vennők a kezünkbe. Hiszen, nem is illenek az abba; az ünnepi alkalmak nem változtatják meg az ember vérévé vált meggyőződéseit, hanem legfeljebb egy pillanatnyi szünetet tart a háborúságban, melyet jogaiért kezdett meg s azokért is folytat.

A magyarok Fiumében a hadakozásnak még csak a *hódító* szerepét, súlyos feladatát viselik. *Fiume Magyarországa, de még nem a magyaroké!* Törvényét nem akarják tudomásul venni,

nyelvét nem akarják megérteni. A magyar a saját hazájában volna Fiumében, de csak a kénytelenségből megtűrt vendég szerepét játszhatja — az előszobában. Otthon van benne, de még sincs otthon. Hogy a nemzet idegenes jogokat adott másnak, azt azzal hálálják meg, hogy a nemzet jogait mellőzik és írtják. A fiumei magyarság feladata marad örökké, hogy szüntelen *hangoztassa* jogait és hogy ne huzódjék meg abban a kucskóban, amelybe félénk eb gyanánt rugák be. Rövid idő múlván siralmas képet alkot Fiume, ha ezzel a rendszeresen szabadjára engedett, magyarságot ex offo mellőző politikát dühöngeni hagyjuk.

Hogy ebben a helyzetben változás álljon elő, azt első sorban gróf *Nákó* Sándor magyar királyi kormányzó hazafiságától várjuk. Ez a mi iránta való kötelességünk. Volt idő, amikor fényes *jelét* is adta ennek a nemes szándékának, amely oly pompás jellemző vonása a hazáját szerető magyar mágnásnak. De a politikai idők változandósága a kormányzót sem tudta megkímélni. Az őszinte ember azt hiszi, hogy minden ember őszinte. És ez a tulajdonsága vált kárára a kormányzónak is. Gróf *Apponyi* Albert talán kat féle párthoz is tartozott már s az önmagára lelkében vívott harcok kényszerítették koronként a változásra. S ebben sok bölcseségére következtettek, mert, mint *Bismarck* mondja, csupán az ökör konzekvens. (Jóllehet, vannak a bölcsék között is következetes emberek!)

De az olyan változatokban is, mint amilyen például az *Apponyi-féle* meggyőződésbeli metamorphosisok voltak, is megvan a következetesség, vagy, hibeiben kifejezve, megvannak azok a kapcsolatok, amelyek érthetővé, megindokolttá sőt, szükségszerűvé tették azokat a — parasztosan mondva — köpenyeforgatásokat, amik ezek alapján nem is képeznek köpenyeforgatásokat.

Mindez pedig reményeket tud bennünk ébreszteni arra nézve, hogy a fiumei magyarság legközelebbi karácsonya jobb lesz, mint a mai. Hinni tudjuk, hogy gróf *Nákó* Sándor kormányzó meggyőződik arról, hogy a mellett a magyar politika mellett, amelyet vérénél és hivatásánál fogva is kényszerült folytatnia, nem képezhet argumentumot az, hogy a

magyarság életjelét se adja az ő szenvedésteljes létezésének.

A magyarság *hódítási* hadjáratáról szóltunk az előbb. Ez a hódítási akarat azonban nem a Napoleonok világhódító csatáit jelenti. A magyarság a saját, eszmékben és papírosokon lévő jogait akarja magának megnyerni, *a nélkül, hogy mások jogait csorbítaná!* Nem akar tehát mások boldogtalansága árán boldogulni. Nem akar jóllakni a mások süttötte kenyérből, csupán a saját maga jogos falatjait kéri és követeli meg. Gyáva, élheteretlen népség volna, ha nem tenné ezt! És ezért nem elnyomás és mellőzés, hanem elismerés és jogokkal való felruházás illeti meg. Mindezt pedig az *egyenlőség* alapelveinél fogva is megkövetelhetjük. Azok a buzgalmak, amelyek semmiképpen sem tiszteltetelmű célokért iparkodnak Fiumében a magyarságot a háttérbe nyomni, nem képezhetik a hivatalos magyar fórumok tilalomfáit. Azok, ellenkezőleg, élő bűnjelei annak, hogy itt egy hegemoniáért nem az egyenlő erőket, szabadelvűséget viszik a hareba, hanem a Borgiák eszközei működnek, természetesen, hozzá idomítva ennek a kornak a szelleméhez, amely nem méreggel, hanem sophismák bitorolt jogaival fosztanak meg társadalmakat az őket megillető jogaiktól. Felfordult világ ez a fiumei! Itt Hungaria Asszony emlőjén tartja az idegent (mert idegen, ha bennünket ő néz idegennek!) és az idegen fosztja meg nyelvétől és egyéb szabad polgári jogától a magyart.

Karácsony ünnepén vetődnek fel bennünk ezek a gondolatok. A magyarság feldiszített karácsonyfájának zörgő lombjai mellett, amelyeken csupán a lelkiismeretünk lobogó mécsesei sugároznak . . .

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk

új telefonszáma

920.

Minden a lapot érintő ügyben e számot tessék felhívni.

Komunális képek.

— Jegyzetek a városházáról. —

Nagyon elkésve, de mégis tárgyalás alá került a város jövő évi költségvetése. Sokáig kellett a hegyeknek vajudniok, hogy — ridicules mus. Ez a tárgyalás alatt lévő költségvetési javaslat pedig igazán érke. No de nem is lehattunk jobbra elkészülve. A semmi-ből valamit teremteni uagyon nehéz dolog. Már pedig — ezt el kell ismernünk — a város bölcsői semmiből csináltak valamit. Összeállítottak egy olyan költségvetési javaslatot, a mi valami, holott nagyon jól tudja mindenki, hogy bevételek nélkül nem lehet kiadás, vagy nem nélkül nem lehet költenni, pazarolni.

A költségvetésből következőleg, a város nem is fog a jövő esztendőben pazarolni. Mert nem tud miből. A pénz elfogyott. Az emelkedett bevételek rámentek az eddigi oktan beruházásokra s ma már ott áll a város, hogy a költségvetésbe csupán csak látszólagos bevételeket tud beállítani. Tényleges többlétről szó sem lehet, mert az a néhány korona, amit a tervezet föltüntet, rámege a kirekesztett költségekre. S ha a városnak valahogy valami rendkívüli kiadása támadna, aligha tudná fedezni.

Fiume városa az utolsó esztendőben sokat tékozolt. Olyan kiadásokra vetemedett, a melyek soha meg nem térülnek, sőt még a költségek kamatait sem hozzák meg. Ezt a tényt — nehogy talán föltevéssel vádoljanak, adatokkal is bizonyíthatjuk. Olyanokkal, amelyek köztudomásnak és amelyek a legjobban világitanak arra az *unwirtschaftra*, amit az autonóm uralom teremtett meg a városházán. Ime az első, a legutóbb történt eset.

A város husz millió koronás kölcsönt vett fel, hogy abból különböző beruházásokra teljék. A husz millió kölcsönt megszavazta a rappresentanza, annélkül, hogy gondolt volna arra, hogy ennek a husz milliának a kamata maga nyolcszáz ezer korona, amelynek fedezésére nincs semmi biztosíték. Mert a husz milliót olyan intézmények létesítésére kell fölhasználni, amelyek egy fillér hasznót sem hajtanak, csak éppen fedezik a kezelési költségeket. S a kölcsön nagy részének a fölvétele megtörtént s az első évi kamatfizetés a jövő évben válik esedékessé. Ez a tétel már szerepel is a jövő évi költségvetésben. De lássuk csak miképpen. A városi fogyasztási adók jövedelméből kell megteremteni a fedezetet, holott ez oly szabálytalanság, amit egy város sem követ el. Fiume azonban nem törődik a szabálytalanságokkal. Fiume gavallér, tékozló ur, aki a tékozlás költségeit a város szegény polgárságán kész, ha kell tüzzel-vassal behajtani. S a szegény polgárság, mit tehet egyebet: fizet. A városnak szüksége van rá s ezzel megokoltott minden.

A második eset is figyelmet érdemel. Még ma is aktuális. A *tram* átvételéről van szó. A múlt esztendőben történt meg a dolog, a város becs pása. A polgárság zugalódott ellene, mert majdnem három milliót fektetett bele ebbe a város. Utóbb azonban belenyugodott mindenki a dologba. Hiszen — úgy gondolták — a város nem fog nyereszkesedni s talán olcsóbb lesz a viteldij. Az alkalmi poéták megragadták a lantot, s Ninettájukhoz szólva dalolták: Most már boldog lehetsz, szép fiumei honleány, mert városi villamos szeli a várost a Fiumarától Pioppi-ig. (Akkor még nem építették ki a Danubius-gyárig vezető vonalat,) ami szintén nem jelentéktelen beruházás, amit emelt még az új kocsi megszerzése. Arra nem gondolt senki, hogy fölemelje a szavát a hallatlan panama ellen, a szerencsétlen város ötven évi amortizációra ment bele a kereskedelmi banknak tizennyolcszorosan fizette felül a beruházás költségeit.

S mi történt azóta? A viteldijak nem lettek olcsóbbak. Ellenben drágult a bérletek ára. A nem nyereszkes város drágitott s nem teljesedett be a város reménye. A fiumei alkalmi poéta most már vegye ismét elő a lantját és dalolja bánatosan: Ninetta lelkem, sosem örülj, mert nem megyünk többé a villamoson. Ezt azonban nem várjuk az autonóm poétalelkű ifjútól.

Illemző az esetre, hogy a józan gondolkodású fiumei polgárok között már ki-

tört a *tram-drágulás* miatt az elégedetlenség. A villamoson utazva a minap egy fiumei ur így szólott egyik ismerőséhez.

— No, ugyancsak megjártuk. Azt hittük, hogy a municipalizazione révén olcsóbban utazhatunk a villamoson s most kiderül, hogy többet kell fizetnünk a bérletért.

A másik ur megmagyarázta a kérdést:

— Uram, hát ön még ennek az okát sem tudja? Elmondhatom önnek. A villamosvasuti bizottság valamennyi tagja benne van a *drágaságellenes* bizottságban, tehát érthető, hogy valamit csak drágítani kell, hogy megtagadassák önönmagukat. S így drágult meg a villamosvasuti bérletjegy.

Hogy a nap hőseiről is szó essék, hát tollhegyre veszünk Vio urat és zanella rikárdot. Hőssékké azzal avatták magukat, hogy ellenfelek lettek, akik élet-halál harcot hirdettek már egymás ellen. Az élet-halál harc a körül forog, hogy Vio urnak, a podesztának meg kell buknia, bármily fényes többséggel vagy egyhangúsággal is választottak meg hat esztendőre az elmúlt nyáron.

S az elcsapott Maestroból lett deputato úgy okosodik, hogy ha a *nagy Ciottát* Wal-luschnigg Antal ur meg tudta buktatni — két fácán miatt, miért ne tudná ő, a szép, az imádott riccardo egy Vio (ezt az egyet előszere-tettel használják a fiumeiek) a tanítók fizetés-rendezése miatt megbuktatni. Hiszen a tanítók fizetésrendezése talán fontosabb, mint két fácán s ennek a révén még vissza is lehet szerezni a fogytán levő népszerűséget. Különö-sen a női tanítók előtt, akiknek az érdekét védte zanella rikárd, a nőbarát és egyéb. A maestrák a legjobb kortések. Reájuk hallgat leginkább a férfi sziv. S ha a felszólal s illetve a buktatás nem jár is eredménynyel, a lát-szólagos morális haszon akkor is megvan. Mert hiszen ő megtette a kötelességét és nem megey, hanem megválasztotta magát még egyszer, csak még egyszer, ha lehet — fiumei képviselővé.

— **Hírek Horvátországból.** Horvátországban, bár még senki sem ismeri a választások idejét, a választási mozgalmak teljes erővel megindultak. A horvát parasztpárt számos kerületben fog jelöltet állítani. A párt eddig nem kötött kompromisszumot a többi pártokkal. A horvát szociáldemokrata párt — mint a szociáldemokraták lapja, a „Slobodna Riecs” jelenti — a választásoknál önállóan lép föl és az összes pártok ellen fog harcolni. A horvát-szerb koalíció egységes jelöltistával megy bele a választásokba. A koalíció választást intéző bizottsága a legközelebb ülést fog tartani. A választásoknál összesen hét különböző párt fog egymással mérkőzni és így valószínű, hogy sok pótválasztás lesz.

Rauch báró — aki a legvalószínűbb utódja Rakodczay bárnak — nem igyekszik pártot alakítani. mint a zágrábi „Obzor” jelenti. Rauch báró hozzá közel álló személyek előtt kijelentette, hogy abban az esetben, ha bánná kinevezik, egy párthoz sem köti magát. Nem reflektál a nemzeti párt támogatására, a horvát-szerb koalícióval pedig egyáltalán nem lép érintkezésbe. Ha bánná kinevezik, a maga erejéből fog új helyzetet teremteni. Ugyancsak az „Obzor” jelenti megbízható forrásból — es ez keresztezi egy kissé a Rauch számításait — hogy Josipovich horvát miniszter, aki személyes ellensége Rauchnak, mindent elkövet a minisztertanácsban, hogy megakadályozza Rauchnak bánná való kinevezését. Ennél az akciójánál rendszerint azzal érvel, hogy Horvátországban ő (Josipovich) az egyetlen politikus, aki a konfliktust meg tudja oldani és erre az ő kezében legjobb eszköznek Rakodczayt tartja.

Egy fiumei magyar találmánya.

Abban az időben élünk, amikor a technika terén nem ismerünk többé akadályokat, amikor megszoktuk hogy nap-nap után újabb és újabb meglepetések érik az embert s a csodákkal határos találmányokról úgy beszélünk, mint természetes, meglepetést nem keltő dolgokról. Nem is csoda. Amikor a teremtő erő egy Edisonnak, s utána töméntelen sok zseninek ad éltet. A elemek törvényeit megdönti az egyik tudós fölfedezése, a vitorlának megadja a halálos dőfést Fulton Róbert, amikor föltalálja a gőzhajót, a mai gőzhajókat a halálba kergeti az új turbinás gőzhajó s ki tudja, ez a dicsőséges találmány meddig tartja fenn magát, mikor következik el egy másik csodatalálmánynak a korszaka, amely kikergeti a divatból a turbinás gőzhajót.

A tengerészet fejlődése rengeteg embernek adott foglalkozást. A hajógyarak igyekeztek mindig jobban tökéletesíteni a telepükön épülő hajókat, azokat mennél szebb és mennél pompásabb készülékekkel ellátni, úgy, hogy ma, a gőzhajó száz éves múltjának az évfor dulóján a gőzhajó nem valami tengerjáró tákol-

mány, hanem modern berendezésű szálló, raktár, ahol semmi sem hiányzik.

Azért ne gondoljuk ám, hogy a tengerészet terén megszűnt minden veszedelem. A hajó ma épp úgy máról-holnapra járja az oceánokat, mint egykor, amikor még tökéletlen volt minden része. Ma is kíséri a folytonos veszedelem a tengerjáró népet. Hiszen alig mulik el nap, hogy ne értesüljünk valami katasztrófáról.

A zátonyok, összeütközések, a kőd veszedelme ma is oly rettegésben tarthatják a tenger népet, mint régen. A kincseket érő hajók könnyen pusztulnak el az oceánon és sokszor azt sem tudják, hol veszték el, hány ember pusztult bele a katasztrófába.

Ezen a téren tehát még sok munkája maradt a modern technikának, amely úgy látszik igyekszik is segíteni ezeken a bajokon.

A kísérletek eredményei azonban nem mindig kecsesgetők és csak nagy ritkán akadunk olyan találmányra, amely abszolút értékkel bír.

A fönt elmondottak jutottak az eszünkbe, amikor Bongyis fiumei elektrotechnikus találmányának, (a melyről már a minap röviden megemlékeztünk) a megtekintésére indultunk. Megvalljuk, kétkedéssel vártuk az eredményt, s annál jobban lepett meg a kedvező eredmény. Bongyis, aki fiumei magyar ember, olyan mentő csónakot talált fel, amely határozottan csodákat tud művelni. A szerkezete nem is olyan bonyolult. Meg laikus ésszel is fölérhető. Nem sokban különbözik az eddig használt csónakoktól s mégis új korszakot nyit a fölfedezések történetében. A Bongyis találmánya éppen az egyszerűségével szembetűnő. Ha rátekinünk, azt látjuk, hogy teljesen a rendes mentőcsónak tormája. Felül azonban kettős födél zárja, úgy, hogy a mentőcsónak belsejébe nem hatolhat a tenger vize. A veszedelemben forgó emberek azonban felül is, oldalt is bejuthatnak csapó ajtókon át a csónak belsejébe, ahol ételme, konzervet, jelzőkészületeket és reflektort lehet elhelyezni. Felülről oldalt létrák vannak, amelyek arra a célra valók, hogy a veszedelemben forgó ember beléjük kapaszkodjék s miheylt a léfrát elérte, megvan mentve. A csónak oldalán kinyílik a csapajtó, amely önműködő szerkezettel van ellátva s a hajótörött belebujhatik a mentőcsónakba, ahol teljes biztonságban van. A csónak fenekén van ezenkívül egy hosszú lánca, a mely hengerre csavarodik s a hajóhoz van erősítve. A csónak rendes támasztékon nyugszik, s természetesen sulyánál fogva a támasztékokra erősített kapcsol tartják. Miheylt a sulyedő hajó a vízszíneig ért, a csónak fölszabadul. A hajó elsüllyedhet s a csónak a víz színén marad s oly nyugodtan lebeg a hullámokon mintha bójához volna kötve. Mert hiszen alul meg van erősítve a hajóhoz s a szilárd és mégis könnyű suly lánca nem enged a tajtékot örvény erejének sem. Az megadja a jelt a reflektorokkal s mindenkort tudni lehet, hogy a hajó hol süllyedt el.

A találmányról jól vélekednek azok a szakértők, akik a kísérleteknél jelen voltak. Maga Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó is megtekintette a találmányt s megígérte a föltalálónak az erkölcsi támogatást.

Azt hisszük, hogy a találmány érvényesülni fog s nemsokára az oceánjárók mindegyikén a magyar feltaláló csónakját fogják alkalmazni.

UJDONSÁGOK.

— **A Klotild gyermekmenhely karácsonya.** A fiumei Klotild gyermekmenhelyben ma tartottak meg a minden esztendőben szokásos karácsonyelőtti jótékony ünnepséget. Ez alkalommal 140 gyermeket részesítettek játékszerben és édességekben, 65 gyermeknek pedig ruhaneműt és cipőt juttattak, hogy ne legyenek kitéve a tél viszontagságainak. Az ünnepségen megjelent Wickenburg István gróf miniszteri tanácsos és Donáth Imre miniszteri osztálytanácsos. Nákó Sándor gróf kormányzó születésnapját ünnepelte s nejének, született Liphay Eszter bárónőnek kedvezőtlen egészségi állapota miatt nem jelenhetett meg. Zichy Ágost gróf volt fiumei kormányzó, mint minden esztendőben, az idén is kétszáz koronát küldött a Klotild menhely karácsonyfájára. A fiumei kakao és csokoládégyár édességeket küldött a gyermekeknek. A szép ünnepség a délutáni órákban ért véget.

— **Rapresentanza.** A városi képviselőtestület tegnap d. u. folytatta a jövő évi költségvetés tárgyalását s azt be is fejezte. Az ülés simán folyt le. A temető telke, az óváros aszfalttal

Ritkán kínálkozó
alkalom!

Karácsonyra és ujévre

Schwarz és Gerő cégnél

Gyermekruha, kabátkák, köpenyek, női kosztümök, aljak mélyen leszállított áron adatnak el. Mindennemű férfi és női divatcikkekben a legpraktikusabb ajándékok vásárolhatók. ▲▼▲▼

FIUME ►►►►►
◄◄◄◄◄ CORSO

való burkolása, a városi alapítványok és a konviktsi alap körül folyt a vita. Végül a reprezentanza a költségvetést egyhangúlag elfogadta. A polgármester ezután jó karácsonyi ünnepeket kívánt a representantéknak s ezzel az ülés véget ért.

— **A Rákóczi asztaltársaság estéje.** A fiumei Rákóczi asztaltársaság tegnap este tartotta karácsonyi összejövetelét a „Korona” vendéglőben s ez alkalommal kezdte meg tulajdonképpen működését. Alapszabályai szerint az asztaltársaság a jótékonyaság jegyében születet s ennek áldozott tegnap első ízben. Az asztaltársaság osak nemrég alakult, tagjainak száma nem sok, de mindnyájan buzgó, törekvő emberek, akik megtudják mutatni a fiumei magyarságnak, hogy mi az összetartás és minő nyomon kell haladnia. Az asztaltársaság első jótékony ténykedését erejéhez mérten szabta meg. Két szegény, árva tanulót ruházott fel a plassei állami elemi iskola növendékei közül, **Berta Jenő** negyedik osztályú és **Novotni Antal** harmadik osztályú tanulókat, akiket az iskola igazgatója jelölt ki. Az asztaltársaság estéjén vették át a gyermekek a ruhát. Az egyik szegény gyermek anyja, aki a fiukat kísérte, meghatottan köszönt meg az asztaltársaság jótékonyaságát. Az asztaltársaság ezenkívül 10 koronát küldött a polgármesternek a város szegényei javára. Az asztaltársaság a jótékonyasági aktus után meg sokáig maradt együtt kitünő hangulatban.

— **A népkönyhát bezárják.** Ugy látszik a fiumei bölcsesség diktálta a népkönyha vezetőségének, hogy a népkönyhát karácsony két napján zárva tartsa. Mert hiszen a szegény ember ezen a két szent napon nincs rászorulva az evésre. Ezen a két napon koplalhat, mert a keresztény világ ünnepel s a szegény embernek nem jut az ünnepen egyéb, mint szenvedés. Ha a népkönyha nemes dolgot akart volna művelni, nyitva hagyta volna a szegényeknek az ajtaját s nem is pénzért, hanem ingyen adta volna az ebédet és vacsorát, hogy ezzel is bizonyítsa, hogy a megváltónak a születését ünnepli.

— **Magyar hitszónoklat.** Monsignor **Sándorffy Nándor** dr. hittanár holnap d. e. fél 11 órakor a Szent Vid templomban magyar egyházi beszédet mond.

— **A borbélyok ünnepe.** A fiumei borbélyok holnap, karácsony első napján délig tartják nyitva üzleteiket s 26-án az ünnep második napján egész nap nem dolgoznak.

— **Fiume nem kap Textilgyárat.** A minap jelentettük, hogy egy olasz textilgyáros folytat a kereskedelemügyi kormányval Fiumében létesítendő textilgyárra vonatkozólag. Illetékes helyről azt közlik most, hogy a tárgyalások nem jártak a kívánt eredménnyel, úgy hogy Fiume nem fog kapni textilgyárat. A tárgyalások meghiusulása a súlyos pénzviszonyokra vezethető vissza.

— **A Máv. altisztikör Szilveszter estéje.** A fiumei Máv. altisztikör Szilveszter estéjét kedélyes mulatság keretében akarja megünnepelni. A próbák már javában folynak. A Szilveszter esti előadás alkalmából előadják Godinet „Valami hibája van” című egyfelvonásos vígjátékát, majd Rudnyánszky egy felvonásos vígjátékát. A műsoron ezenkívül kuplék és más énekszámok szerepelnek. Az estén közreműködnek **Perzsa Juliska**, **Beke Ilona**, **Krezevics Lybica**, **Szontágh Ödön**, **Neumann Ernő**, **Hohmann Béla** és **Novák József**.

— **A fiumei sportéletből.** A fiumei sportegyesületek közül a legtevékenyebb működést mutat a Fiumei Atletikai Klub, amely a lefolyt nyáron a birkozás sportját honosította meg Fiumében. A Budapesten most alakult magyar „uszószövetség” gyűlésén résztvett a Fiumei Atletikai Klub is. Az alakuló gyűlésen tizenkét budapesti és nyolc vidéki sportegyesület volt képviselve. A tanácsba Fiuméből **Springer J. Jánost**, a fiumei sportélet vezető emberét választották meg.

— **Az új ipartörvény.** Az új ipartörvény előadói tervezete nagyrésztben kész van. A „Magyar Ipar” karácsonyi száma közli **Szterényi József** kereskedelemügyi államtitkár nyilatkozatát, aki elmondotta, hogy **Kossuth Ferenc** kereskedelemügyi miniszter és ő maga — maga — az államtitkár is — most foglalkoz-

nak az előadó tervezet sajtó ált. rendezésével, úgy hogy ha a nyomda-technikai okok nem akadályozzák, a törvényjavaslatot január hó közepén közzé lehet adni. Az ipartörvényről szóló fejezet szövege, amelyen esetleg változtatás is történehetik, már nyilvánosságra került. Az új ipartörvénynek huszonöt fejezete, — körülbelül 450. §. — már készen is van, nyomdai munka alatt áll, mely január hó derekára meg is jelenik, másik része is annyira megvan már, hogy ha nyomdai akadályok nem lesznek, február végére ez is az iparosság kezében lesz. A kereskedelmi miniszternek az a szándéka, hogy a törvényjavaslatot az érdekeltségnek a legteljesebb módon hozzáférhetővé tegye s hogy már január második felében az iparosság a törvényt alaposan tanulmányozhatja és úgy a kerületi szűkebb értekezletre, valamint a központi ankétre már jól megformulázott módosító javaslatokkal vehessen részt.

— **Elégett vasuti ór.** Brádból írják lapunknak, hogy **Urszuján Mihály** brádi vasuti pályator tegnapelőtt este tüzesetnek lett áldozata. A brádi aranybánya részvénytársaság ugyanis nemrég nyitotta meg a brád-kristyóri bányavasutát, amelynek folytatása a cebei szén-szállító légkötélpálya, most van építés alatt **Urszuján** az építésre is felügyelt és az építés mentén egy kis fabódében lakott. Tegnap este a fabóde ismeretlen okokból kigyulladt és porrá égett. A vasuti ór eltűnését csak reggel vették észre, amikor az elégett faház romjait eltakarították. Ekkor találták meg **Urszuján Mihály** megszenesedett holttestét.

— **A német flotta szaporítása.** A nemzetközi békeliga választmánya tegnap Londonban tartott ülésén kimondotta, hogy a hatalmasságoknak a fegyverkezésben való folytonos versengését sajnálattal látja, a német kormány hajóépítési programjában azonban nem talál semmit, ami a német császár legutóbbi szíves fogadásával és a Nagy-Britannia és Németország között mostanában megjavult viszonyokkal ellentmondásban állana.

— **Az amerikai kivándorlás.** A közös külügyminiszter 1903. évi költségvetésének indoklásában két helyen is foglalkozik az amerikai kivándorlással. Egy helyütt fölemlíti, hogy Kanadában máris 75.000 magyar és osztrák állampolgár telepedett le, ezek érdekeinek megvédelmezése szempontjából kéri a winipegi konzuli hivatal felállítására szükséges költségek megszavazását. Másutt viszont az Egyesült-Államokban Hazletonban és Buffalóban megtelepedett magyar és osztrák állampolgárok nagy számára való tekintettel azt javasolja, hogy mindkét városban konzuli kirendeltség állítsák fel.

— **Horvátok a londoni magyar kiállításon.** A zágrábi kereskedelmi és iparkamara már régebben megkeresést kapott a londoni magyar kiállítás igazgatóságától, hogy a

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

Az Emulsió
vadászfiúval a
SCOTT-féle
módszer végje-
zet — a halászt
— bírják figye-
lembe venni.

legjobb erősítőszert.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitünő szert kellene használniok, a mikor gyengék, faradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Grand Prix

Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herzel, Dr. Kétly, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer, Dr. Liebmann, budapesti egyetemi tanárok, Dr. Glax tanár, Dr. Ebel, Dr. Gorsky, Dr. Kostecky, Dr. Szemere, Dr. Szigeti abbaziai, Dr. Ebers, Dr. Cottelli, cirkevencai, Dr. Giordano, Dr. Vela velencei és sok más jeles orvosi kapacitás a

SZENT ISTVÁN védjegyű

Dupla malátasört

a kőbányai Polgári serfőző r. t. gyármányát ajánlják, melynek kiváló gyógy- és üdítő hatása fölülmulhatatlan.

a „GOLIÁT” malátasör

10 fillérrel olcsóbb.

Árusítják Fiumében:

Agonia Francesco via Ciotta, Angelini Giuseppe Fiumara, Bach Milan via Giuseppe, Carlesio Nicolò via Governo, Gambrius Buffet via Lido, Grünfeld Buffet Corsia Deak, Moravec Carlo Corso, Pasticceria Salamon Corso, Schiatar Giovanni Piazza Zichy, Stochel Giovanni via Alessandrina, Tones Valentino Corso, Unione Comestibili e Coloniali via del Pino, Máv. fogasztási szövetkezet Punto Franco.

Fiumében először:

Kludsky Károly nagy czirkusa

Europa legnagyobb és legelegánsabb cirkusza

SCOGLIETTO TÉR

Megnyitás

fényes előadásokkal

szerdán december 25-én 3, 5, 8 órakor
csütörtökön december 26-án 3, 5, 8 órakor.

80 személy — 45 ló — 21 oroszlan — 6 tipris — elefántok — jegesmedvék — tevék — zebrák és vadlovak stb.

Számos látogatást kér

Kludsky Károly, igazgató.

Tévedés

ha azt állítja bárki, hogy máshol jobb borokat mérnek, mint a **Riva Szápáryn** levő

Magyar vendéglőben

Az ünnepekre balatonmelléki borok jutányos árban méretnek ki.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MÁGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart

az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCÓSÓ ÁRBAN. •

kiállítás sikere érdekében csatlakozzék a kamarák akciójához és a területén levő iparosokat és üzletembereket tájékoztassa a kiállításra vonatkozó kérdés felől. A megkeresett kamara nem adott érdemleges választ s az az információ jutott a kiállítás vezetőségéhez, hogy Horvátország részéről olyan követelményeket támasztanak a kiállítással szemben, amelyeket a magyar-horvát közjogi viszony semmi szín alatt meg nem tűrhetne. Zichy Béla Rezső gróf, a kiállítási bizottság elnöke, Harley Harold és Kerner Zoltán a kiállítás igazgatóinak társaságában fölkereste Rakodeczay Sándor bárót, s azonnal tisztázódott a helyzet, úgy hogy Rakodeczay bár maga is részt vesz a kiállítás vezetésében, s tagja lett a bizottság elnökségének. Ennek alig pár napja s Zágrábról és Horvátország ipari és kereskedelmi jelentősebb helyeiről egymást érik a kiállításra való jelentkezések.

— Olasz flotta és a magyar-osztrák tengeri haderő. Tudvalevő dolog, hogy a flották néhány év múlva kicserélik hajóállományukat, s hogy az egyes hadihajók életképessége — tekintettel a gyorsan haladó technika vívmányaira — nem igen ér el egy évtizedet. A flotta vezetősége eleve gondoskodik a pótlásról, s a flottaprogramok jó előre ki vannak dolgozva. Monarchiánk egyetlen számításba vehető tengeri ellenfele Olaszország s egy jövődő tengeri mérkőzés sánszait semmi sem világítja meg élesebben, mint az az összehasonlító táblázat, amelyet egy katonai szaklapunk hasábjain láthattunk.

Az 1916-ik esztendő t évén alapul, Olaszország következő építési tervzetet mutat fel:

2 hadihajó	a Re Galantuomo típusára	16.500 t.
4 "	a Vittorio Emanuele "	12.650 "
2 "	a Benedetto Brin "	13.420 "
2 "	a Saint Ben "	9.750 "
3 "	a Re Umberto "	13.800 "
13 hadihajó	összesen:	171.34 t.
Ezzel szemben monarchiánk a következőket tervezi:		
3 hadihajó	az Erzsh. Rudolf pótlására	14.500 t.
3 "	az Erzsh. Karl "	10.680 "
3 "	a Habsburg "	8.340 "
3 "	a Monarch "	5.600 "
12 hadihajó	összesen:	117.120 t.

Ha a hajók száma és tonnatartalma nem is mutat fel valami rendkívüli eltérést, annál szegényesebb a hevízetük, ha a két tervezet: hajótüzérségét vesszük az összehasonlítás alapjául. Olaszország 1916-ban 23 darab 30,3 centiméteres és 12 darab 34,3 centiméteres ágyu felett fog rendelkezni, amíg monarchiánk csupán 12 darab 30,5 centiméteres ágyut állít be a tervezetbe, 57 darab 24 centiméteres akaráván pótolni a hiányt. Ilyen a tervezet. Nemde ékebben beszél minden „caveant consules”-intelemnél?

— Az olasz—orsz kereskedelmi és hajózási egyezmény. Tittoni olasz külügyminiszter és a római orosz nagykövet tegnap kicserélték az Oroszország és Olaszország között létrejött, illetve ratifikált kereskedelmi hajózási egyezményt, mely 1908. január 17-én lép életbe. Az olasz nagykövet Tittoni külügyminiszternek a cár megbízásából a Newski Sándor-rend nagyszalagját nyújtotta át, az olasz király pedig Isvolski orosz külügyminiszternek a Szent Móric és Lázár rend nagyszalagját adományozta. Az új egyezmény egyes olasz lapok szerint Olaszországra nézve, főleg a déligyümölcs, bor, selyem, pamut és egyes fémipari termékek kivitelére, míg Oroszországra nézve, főleg fa és gabonakivitel szempontjából előnyös.

x A „Divat Szalon”-t Magyarország egyetlen komoly és hasznos irányú női lapját ajánljuk olvasóink figyelmébe. A mai súlyos gazdasági viszonyok között, mikor feltétlenül megköveteljük a család minden asszonyától, hogy a dolgozó férfi mellé állva, a maga házi körében szorgalmával, ügyességével megtakarítsa a nehezen szerzett filléreket, teljes megnyugvással vihetjük be otthonunkba a *Divat Szalont*, melynek minden törekvése oda irányul, hogy a leghasznosabb formák között fejjeze be a leánynevelést és álljon támaszul a feleségek és anyák mellett. Tanít szabni-varrni s ezáltal fegyvert ad a nő kezébe a divat ellen, melyet mellőzni, megtagadni úgy sem lehet, hanem vele kiegyezni asszonyi kötelesség. Kedvet ébreszt, eszközöket nyújt arra, hogy fiatal anyák a gyermekeikkel foglalkozzanak:

készítsék a ruháskáikat, játékszereiket, kézbe adhassák az olvasnivalóikat és rendezhessék a játékaikat. Ugyanígy foglalkozik a háztartás vezetésének kérdéseivel, az otthon csinósításával s főképp azokkal az otthon végezhető házi munkákkal, melyeknek eredménye tekintélyes megtakarítás. Szórakoztatás céljából pedig egy, a divatlap fogalmát fölülmúló szépirodalmi részt is ad, melynek válogatott közleményeit kiváló írók szolgáltatják. Szerkesztői postáját pedig, e női lapnál oly fontos, szinte életkérdéssé benső összeköttetéssé, gondviselés szerű vezetéssé fejlett rovatot, maga a szerkesztő: Szabóné Nógáll Janka intézi el, akihez igazi gyermeki szeretettel járulnak hosszú évek óta bajban, gondban, tanácstalanságban szenvedő hívei, hogy azokat folyton vigasztalja, bátorítsa, felvilágosítsa, asszonyi kötelességeiben megerősítse. Nemes, értékes háziabarát a *Divat Szalon*, melynek kiállítása is pazar ténnyel bizonyítja be, hogy az előkelő magyar urihölgyek kezébe való. Előfizetési ára egész évre 12 kor., melléklettel szabás ívekkel zeneművekkel, színes nyomású képekkel egyben. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a *Divat Szalon* kiadóhivata Budapest, IV. Eskü ut 5. sz.

— Magyar mézárszék nyit meg a napokban a régi vásárcsarnok 24—26 számú rekeszében. Tulajdonosa jó magyar ember és szakmájában kitűnő képzettségű, tehát egy célszerűségi mint hazafias szempontból teljes mértékben megérdemli magyai háziasszonyaink és vendéglőseink támogatását.

— Karácsonyra. Ez évben hölgyeink végre fiemei gyárunk készítményeit: a közismert kitűnő fiemei különlegességeket dus választékban és teljesen friss állapotban szerezhetik be. A csokoládégyárban előállított remek bonbonierek, amelyek karácsonyi ajándékként igen alkalmasak és mindennemű karácsonyfadísz *Schlöglné* (Corso 6.), raktárában kapható, aki csak fiemei gyármányokat árusít. E különlegességi üzlet valóban megérdemli, hogy minden fiemei háziasszony támogatásban részesítse.

PONTOS KISZOLGÁLÁSI

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a karácsonyi ünnepekre és újévre

szopós malacz, bőrös pecsenye, baromfi, frissen vágott marha, borju és sertéshus kitűnő minőségben kapható.

Naponta friss hentesáruk!

A n. é. közönség szives pártfogását kéri mély tisztelettel

Baccarcich Carlo
mészáros és hentes

Piazza delle Erbe FIUME Piazza delle Erbe.

JUTÁNYOS ÁRAKI

Karácsonyi meglepetésnek!

kor. 21.60 Különlegességek kor. 21.60
a
Fiumei kávépörköldé

és a
Fiumei csokoládégyár

termékeiből
combinált csomagokban

2 kg. Coffea Melange
legfinomabb kávék keveréke

1/2 „ főző csokoládé 32 sz.

1/2 „ 1 doboz dupla kakao ff

1/4 „ ff bonbons parisien.

1 „ legfin. csemege és étek csokoládé-keverék

Kor. 21.60
bérmentve minden posta-állomásra.

C. Schlögl

Fiume Corso 5. sz.

CRNKOVIC

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 percnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIC JÓZSEF.

Vas- és érczárú-üzlet

Simper János

Fiume, Via Governo 20.

Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek

konyhaedényekben.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.

— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.

Fémérük. - - -

Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

FABRO GIUSEPPE

Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörüs

dus raktárral a legjobb minőségű késárúban és mindennemű vágószerszámban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

Felhívás előfizetésre.

A *Tengerpart*-ra, amely január 1-én ötödik évfolyamába lép, új előfizetést hirdetünk. A magyar közélet és Fiume életének legküzdelmesebb négy éve áll mögöttünk, nagy, kimagasló eseményekben gazdag idő, amely egyúttal uterője annak a törekvésnek, amelyet a magyarságnak a corpus separatum földjén követnie kell, ha boldodulását itt, az ország ez exponált helyén érvényesíteni akarja. A *Tengerpart* e törekvés jegyében született, ennek szentelte életét, munkásságát és mindenkit magával ragadó lelkesedéssel, minden akadályt legyőző szívós kitartással, az igazság és a becsületes jóakarát diadalmas erejével uralkodóvá is tette a maga törekvéseit.

Győzött a mi magyar közéletünk minden ármányával, a városi élet megromtóival szemben s a négy évvel ezelőtt kibontott zászló, a történelmi nagy idők viharaitól megtépve bár, de fenn lobog és büszkén hirdeti, hogy nem veszett kárba az emberfeletti munka, amelyet ideálunkért, a *gazdag, magyar Fiume* érdekében küzdöttünk végig. Ez a lelkes, minden áltörekvéstől ment hazafiság, ezek a nemes törekvések jellemzik a *Tengerpart*-ot, amely becsületes, megfélemlítést nem ismerő elszánt-sága árán megszerezte az őt megillető irányító helyet.

A *Tengerpart* hűséges olvasóközönsége meglepéssel tapasztalta a lap rohamos erősödését és színvonalának emelkedését az utóbbi időben. Csak természetes az a törekvésünk, hogy a hozzánk ragaszkodó olvasóközönségünknek még az eddiginél is tartalmasabb, jobb és élvezetesebb lapot adjunk és törhetetlenül ragaszkodjunk továbbra azokhoz az eszmékhez, amelyeknek a lap szolgálatában állunk. Rendületlen őrök maradunk a magyarság nagy érdekeinek, amelyeket a válságos időben ezer veszedelemmel küzdve védelmeztünk s tollunkat, mint eddig, ezentúl is az igazság és a szabadelvűség irányítja.

Mindenekfelett nagy sulyt helyezünk arra, hogy jól szerkesztett, kitünően értesült, élénk, eleven lapot adjunk olvasóink kezébe, akiknek kivívott elismerését és ragaszkodását továbbra is biztosítani akarjuk.

A szabad haladás, a nemzeti törekvések és a kultura nevében irunk most is a magyar közönséghez és arra kérjük, hogy a ragaszkodás jeleül minél számosabban sorakozzanak zászlónk közé.

A *Tengerpart* szerkesztősége.

„A *Tengerpart*” előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 24 kor.
Fél évre . . . . . 12 kor.
Negyed évre . . . . . 6 kor.
Egy hónapra . . . . . 2 kor.

„A *Tengerpart*” kiadóhivatala.

Lapunk legközelebbi száma a kettős ünnepek miatt pénteken délután a rendes időben jelenik meg.

TÁJÉKOZTATÁS.

Minisztertanács.

A Wekerle-Polonyi párbaj epilógusa.

Kreutzer István drt elítelték.

A bécsi Köpenick tettesét letartóztatták.

Egy rendőrkapitány halála.

Nagy szerencsétlenségek.

Mnisztertanács.

BUDAPEST, dec. 24. Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével ma délelőtti minisztertanács volt, amely délután 1 óráig tartott. A minisztertanácson hír szerint szóba kerültek a horvát ügyek s különösen a leszerelés hire.

A Wekerle-Polonyi párbaj epilógusa.

BUDAPEST, dec. 24. Kaas Ivor báró, aki a Wekerle-Polonyi párbajban mint Polonyi Géza segédje vett részt, ma nyilatkozatot tesz közzé, amelyben egyes lapok híreivel szemben kijelenti, hogy a párbajban a felek korrektül viselkedtek. Polonyi azért tette le a kardot, mert a segédek a második összecsapás után Halt-ot vezényelték. Csak korrekt párbaj után történt tehát a kibékülés.

Kreutzer István drt elítelték.

BUDAPEST, dec. 23. Öt napi tárgyalás után ma hozott ítéletet a büntető törvényszék Kreutzer István dr. volt fővárosi ügyvéd monstre-bünpörében. Kreutzer dr. ügyvédsége idején rengeteg visszaélést követett el, a felei pénzt elsikkasztotta s mikor már tarthatatlan volt a helyzete eltűnt a fővárosból. De letartóztatták s most a budapesti büntetőtörvényszék vonta felelősségre tetteiért. A tárgyalások sok időt vettek igénybe, mert a bűntény nagyon bonyolult volt. Ma azonban végre meghozták az ítéletet, amely három évi börtönbüntetéssel sújtja Kreutzer drt, amelyből tizenhárom hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a bíróság.

A bécsi Köpenick tettesét letartóztatták.

BÉCS, dec. 24. A bécsi rendőrség ma letartóztatta Goldschmid Lipót egykori élelmezési tiszthelyetteset, aki számvevő hadnagynak öltözve azzal az ürügyvel, hogy revidiálni fogja a fölöttes parancsnokság megbízásából a 43 tüzérezred pénztárát, bejutott a pénztárszobába s onnan 28,000 korona készpénzt és egy 1500 koronás takarékpénztár könyvecskét vett el. Mtkor a köpenicki izü tette rájöttek, mindjárt Goldschmid Lipótot gyanúsították a tett elkövetésével.

Egy rendőrkapitány halála.

MAKÓ, dec. 24. Horvát Aladár rendőrkapitány ma az utcán hirtelen rosszul lett és meghalt. A rendőrkapitányt a szívja ölte meg.

Nagy szerencsétlenségek.

WALLES, dec. 24. Egy itteni illatszergyár összeomlott s kilenc embert maga alá temetett.

TOULON, dec. 24. Egy butorkereskedésben tűz támadt s ennek következtében három ház perre égett. Számos munkás életét vesztette.

Magyar mészáros!

Vásárcsarnok 24-26 sz.!

Bátorkodom a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket
nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús- neműt kifogástalan minőségben és mindenkor friss állapotban árusítok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglői kar szives pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!

Vendéglősöknek árkedvezmény!

Házhoz szállítás kívánatra!

Harácsonyi és ujévi ajándékok

legelősebben vásárolhatók csakis az újonnan megnyit

NEW-YORK áruházban

FIUME, VIA ANDRÁSSY I.

Kis haszon!

Nagy forgalom!

A legelősebb gyári árakban el lesznek adva: kész női ruhák, aljak, blouzek, pongyák kölönyek, úgymint a legnagyobb választékban női és férfi feherneműek: ingok, kezeltők, gallérok nyakkendők, úgyszintén női és férfi harisnyák, a legjobb minőségű fegyházban kötött férfi harisnyák minden színben, meleg téli trikót-íngok, nadrágok. Előnyomtatott kézi muokák, himzések, csipkek, selyemdzsek, fehernemű díszek, dús választékban.

Hallatlan olcsó árak!

A DREHER ANTAL-társaság egyesült sörgyáruk részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kobánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Consorzio fiumano d'Antecipazioni e Prestiti

A fiumei előleg- és hitelszövetkezet

(korlátolt felelősséggel)

Via Andrassy I. sz. I. em.

megnyitotta az aláírásokat

a VI. évszoporra

mely 1908 január 1-én veszi kezdetét. A belépőknek kölesönt nyújt 300 koronától kezdve bármely összegig 260, 1908 január 1-én kezdődő heti részletben (vagy tetszés szerint 60 havi részletben) való visszafizetésre. A hitelszövetkezet czérszerű takarékoságra nyújt alkalmat minden tagnak, ki (legalább 1 koronás) heti befizetése után a kamatjévedelemben és a társaság üzleti nyereségében részesedik. — A beiratások eszközölhetők és további felvilágosítások adhatnak a szövetkezet hivatalos helyiségeiben

Via Andrassy I. sz. I. em.
Hivatalos órák d. e. 9-től 1-ig (csak hétköznapon).

Gioacchino Brun olasz vendéglője.

Alla Città di Pisino

— FIUME, Via S. Girolamo. —

az idegenek kedvelt találkozóhelye nyitva van az éjjeli vonatok és gőzösök érkezésekor is. Már kora délelőtti kitünő reggelik és uzsonnák kaphatók olasz módra készített tésztával.

Olasz konyha, német konyha. Bel- és külföldi borok.

— Kitünő Kőbányai polgári sör. —

Előfizetők elfogadtatnak.

Szives pártfogását kér Brun Gioacchino tulajdonos.

Róma polgármestere magyar származású.

RÓMA, dec. 24. Róma új polgármesteréről *Náthán*ról különböző dolgokat költöttek a lapok. *Náthán* családja most kijelenti, hogy *Náthán* polgármester angol születésű, de a családja magyar.

A szerkesztőség postája.

G. K. Az a híresztelés tévedésen alapul. Történt valami kezdeményezés, de a terv megvalósulásáról nem gondoskodtak.

S. J. Nem ismerjük. Nem tartottunk számon minden Fiumében élő magyar embert. Így hát bajosan tudja meg itt van-e még Fiumében. Az ilyen esetek gyakran fordulnak elő a bajon könnyű volna segíteni. Csak bejelentő hivatalt kellene létesíteni.

L. I. Intézkedtünk. 2. A „K” teljesen független *A Tengerpart*-től.

Egy kis humor.

Kiváncsi. I. A szerkesztői üzeneteket nem a szerkesztő írja; hová gondol? . . . Hát a gyáros maga készíti az eladásra készülő cikkeket, avagy a hadvezér maga harcol? . . . 2. Tudtunkkal az automobilgyár havi 2 koronás részletekre nem szállít automobilonkat. Sajnos! Akkor „*A Tengerpart*” riportere is automobilon járna.

H. B. mérnök. Beküldött versét, melynek bekezdő sora: „Gépház, ha leszakad, lesz más!” nem közöljük.

Cirkvenicai olvasó. Már többször megüzentük volt önnek, hogy az előfizetési díjat kagylókban, tengeri csigákban és szívacsokban nem fogadhatjuk el. A küldemény rendelkezésére áll.

Zágráb. A „Visoki sabore”-féle nyakkendőket Fiumében még nem hordják.

N. R. Meglepetéssel vettük a hírt, hogy önnek 20,000 darab elhasznált villamosjegy gyűjteménye van, ami bizony irigylendő dolog! Hogy mit csináljon velük a jövőben? Kérde. — Erre a felelet igen könnyű: küldje el a liliputik és törpék országába; ott majd felhasználják — jótékony célokra! Camerai-Moravica. Mit gondol uraságod? No de ilyet! . . . Hogy mi felküldjük a Karsztba színházi kritikusként az önök műkedvelői előadására! Nevezett munkatársunk még a helybeli premierekre sem megy el, hát még az önkére! A kritikákat ősi szokás szerint a hávéházban írja meg s küldi be onnan a fiúval a szerkesztőségbe.

Uj előfizető. I. A papirosnak csak egyik oldalára tessék írni, . . . vagy egyikre se. Nem minden előfizetőnk kötelezzük cikke beküldésére. 2. Lakáskeresésre nincs érkezésünk, még a magunk számára szem. 3. Vágassa le a fejét! Es küldje el minta érték nélküli (Ospedale civico, Dr. Grossich). 4. Az amerikai milliómosok címével nem szolgálhatunk, ha azonban önnek véletlenül tudomására jut, közölje velünk is.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben. Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. k. r. dohánygyártásában, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőruztetében. Deák Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

— Sok fejtörést okoz ilyenkor a karácsonyi ajándék megválasztása. A Fiumei Csokoládégyár és a Fiumei Kávépörköltde városi raktára (Schlögl C. Corso 5.) segít ezen a bajon, amennyiben a két gyár legfinomabb termékeit egy kombinált postacsomagban rendkívül előnyös áron bocsátja a vevőközönség rendelkezésére. E csomag úgy van összeállítva, hogy megtalálja benne örömet az ingyenc házigazda, a gondos háziasszony és a torkos apróság egyaránt.

Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Dr. PACHANY A.

FOGORVOS FIUMÉBAN

működik minden hétfőn, szerdán és csütörtökön d. n. 3—5 „VILLA FELICE” ABBAZIÁBAN.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

letétkönyvek és folyószámlák után

5% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékot a bank önmaga viseli.

A

„Pannonia”

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles versezi cigány zenekara

hangversenyez.

Első Fiumei magyar uri és női borbély és fodrász tereme az Adria palotában.

különbejárati női fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

A

„De la Ville”

kávéházban

ma és minden este

BARCA JENŐ

jeles kaposvári cigány zenekara

hangversenyez.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak ajánlja

a

WEISS M.

czég

Fiume, Corso 11. sz.

a következő cikkeket:

Női ruhaszövetek

30 kr.-tól feljebb

Flanelletek szintartók

18 kr.-tól feljebb

Férfiingek

1 frt. 25 kr. drbja

Uri nyakkendők

1 karton 3 drbval 1.— frt.

Himzett plüs asztalterítők

7 frt. 50 kr.

Női alsószoknyák

1 frt. 90 krtól feljebb

Női Flanellet-bluzok

1 frt. 35 krtól feljebb

Senki se mulassza el a kedvező alkalmat:

Tisztelettel

WEISS M.

divat- és kézműáru

nagy áruháza

Fiume, Corso 11.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság

VÉDJEGET.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

**Uj műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.**
Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Mieuliné és Richtmann féle ház.)
Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, kezttyűt, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszőveket, pipéréket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási czébből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges
A n. é. közönség pártfogását kéri
Brott Lajos műfestő.

FOGSOROKAT
egy darabból kizárólag készít
FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház)
naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6.
Minden műtetet fájdalom nélkül személyesen végez el.
Foghuzás, arany-ézüst és porcellánplombirozás.
Aranykoronák; szápadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (tegujabb); Kaucuk- és smaltol-fogsorok.
Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelentékeny mérsékletben részesülnek.

Uj női szabóság
Maison Stellner

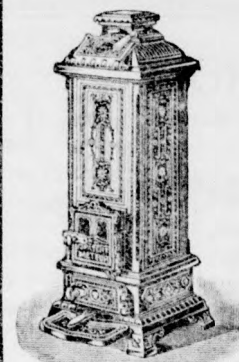
Fiume, Adria palota (Via della Sanità.)
Sok évi budapest, bécsi és berlini gyakorlat alapján a női szabóság terén a legkiválóbbat tudjuk nyújtani.
Konfekció, angol és francia ruha, szörme munkák mérték szerint.
Izlés. — Pontos munka. — Mérsékelt árak.

Karácsony napra
a legszebb csokoládé- és cukorka-ajándékok valamint karácsonyfa-díszek kaphatók

Weisz Ignác
cukorkakereskedőnél Fiume, Via Governo 24 (Corso).
Kitünő teasütemény!

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

**A leggazdaságosabb, állandó
meleget tartó, hitünő kályha a**
„Meteor“ kályha

köszén- és koksztűtésre berendezve.
Egyedül s kizárólagos raktár:

Wurzer János
— FIUME. —
Vicolo dell' Ospedale.

Francia és olasz

nyelvet olson tanít kitünő módszerrel bíró kisasszony. Cím: Piazza del Mercato Coperto 2. sz. III. em. balra.

Magyar cég. **Wellmann Testvérek** Magyar választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Méregek!

Krupp-féle Hazai gyártmányú losonczy
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománcedények.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti em. alatt Fiumében gazdagon felszerelt **uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.**

Raktáron tartok állandóan friss prágai fűtőitrus különlegességeket, napoként hozatok valódi bécsi virstíftket és azokat helyiségemben melegen is főzölgetem.
Stajer kizlalt baromfiak, kacsák, libák, füstölt kékészítve, hidegen és melegen.
Sajtók, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.
A Kőbányai polgári serfőzde sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátsöre csapról mérve, palacsörét jégbe hűtve palacsokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkitünőbbek.
Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.
Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít **KUHN GYULA.**

Szent-István védjeggyű Dupla Maláta-sör palacsokban.

Ha szereti az egészséget,
használjon kizárólag
aluminium konyhaedényeket
tisztá aluminiumfém-ből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40°-ot tartat meg.
EGYEDÜLI FŐRÁKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrassy 17. — FIUME — Via Andrassy 17.

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.
Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.
Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.
Állandó bérletjegyek is váltható a pénztárnál.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlasi palotával szemben,
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.
Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.

Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendégios.

Legelőkelőbb karácsonyi és újévi ajándékokat
ékszerekben, arany- és ezüstárakban
legnagyobb választékban és jutányos áron ajánl
ENGELSRATH J. ékszerész
FIUME, Adamichér és ABBAZIA, Angiolina-fürdő.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű sörreinek kímérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

POTOSNJAK G. FIA

zongorarakára

Via Ciotta 12.

Lovranában (Abbazia közvetlen közelében) a „QUARNERO“ szállodát és PENSIÓT

LÁTOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPBRA RUDOLF, az abbaziai Jeanette szálló volt srakácsa.
Kitüntette a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitűnő konyha. Elegánsan berendezett balkonos szobák gyönyörű tengeri kilátással. Remek terras.

Mérsékelt árak. Fürdők a házban.

Családok részére nagy engedmény.

LIEBL ISTVÁN
MONTE VERDE
vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitűnő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.
Kőbányai polgári sör.
Olcsó havi előfizetések.
Fedett tekepálya.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensió

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.
Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. —
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.
Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.
Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

„Antoniushof“

ABBAZIA, Reichsstrasse.

(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellemes otthon családok és magánosok részére.
Modern bútorszatu, szép barátságos szobák.

Villanyvilágítás. Mérsékelt árak.

Pensió Vier Jahreszeiten
ABBAZIA.

Előkelő és kellemes otthon, pazar kényelemmel bereendezve, nagy árnyas kerttel. Fürdők a házban.

Kitűnő konyha.
Mérsékelt árak.

Telefon.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórák.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Tivoli Szálloda és Pensio

lői-ben, Abbaziától 10 perezenyire Gyönyörű, kiránduló hely uszonákra. Naponta friss halak magyar gulyás és sült iba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.
Tu lajdonos: BARTH E. G.

BRISTOL PENSIÓ

és

RIVIERA PENSIÓ

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szé kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —
PROSPEKTUS.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfojt az átkozott köhögés!

ÉLJEN!
Egger-mellpasztillájai csakhamar meggyógyítják

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babó Hinkó, Mizzan Adorján, Prodán János, Schindler Adolf gyógytárakban, Rosenkört Gusztáv

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban.

KARÁCSONY alkalmával

felszereltem üveg- és porcellánraktáramat szép és mesés olcsóságú tárgyakkal

KORNICZAI G.
Via Governo 22. (Corso.)

Használt és új zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Órményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.
Telefon 226. sz.

Szálloda és Pensió
LACKNER

ABBAZIA, Reichsstrasse.

Gyönyörű tengeri kilátás majdnem minden szobából.

Magyarok kedvenc lakhelye.

OLCSÓ ÁRAK.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Fürdő a házban.

Villanyvilágítás.